

## Az eleven jog fájáról

Könyvbemutató az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Alkotmányjogi Tanszékén

2018. november 7-én, délután öt órai kezdettel került sor Deli Gergely új könyvének, az *Az eleven jog fájáról. Elmélet és történet a természetjog védelmében* (Budapest, 2018, Medium) című kötetnek a bemutatójára az ELTE ÁJK Alkotmányjogi Tanszékén. A különböző jogi diszciplínákon átívelő monográfiát több tudományterület neves képviselői szakmai beszélgetés keretében mutatták be. A házigazda Kukorelli István alkotmányjogász volt, a diszkusszió további résztvevői pedig Könczöl Miklós jogász, klasszika-filológus, valamint Juhász-Laczik Albin bencés szerzetes, teológus és jogász.

A beszélgetés során bebizonyosodott, hogy Deli új könyve jól illeszkedik abba a gondolati ívbe, amelyet eddig megjelent monográfiáival felvázolt, de egy intellektuális útkeresés új állomásának is tekinthető. Doktori értekezéséből készült, a jó erkölcsökbe ütköző szerződések semmiségével foglalkozó kötete (*A jó erkölcsökről*. Budapest, 2013, Medium) még alapvetően a hagyományos dogmatikai elemzés talaján állt, és az összehasonlító módszer gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit tesztelte, mind horizontális (különböző egyszerre hatályos jogrendszerek vizsgálata), mind vertikális (történeti) szempontból.

E kezdetektől már valamiféle elmozdulást jelentett *Salus rei publicae. A helyes döntés kritériuma a római magánjogban* című műve (Budapest, 2015, Gondolat Kiadó), amelyben a magánjogi nehéz esetek megoldásának problémájával a közjó szempontjából foglalkozott. Ugyan ebben a művében tisztán klasszikus római jogi eseteket dolgozott fel, a matéria mégis túlmutat a történeti-dogmatikai vizsgálódás keretein, hiszen fő rendező elve a közjó ma-

gánjogi jogvitákban való megjelenésének problematikája volt. Deli e kötete német fordításban (*Salus rei publicae als Entscheidungsgrundlage des römischen Privatrechts*. Budapest, 2015, Medium) komoly nemzetközi figyelmet is generált, Dél-Afrikától Lengyelországon át egészen a kortárs romanisztika meghatározó folyóiratának számító *Savigny Zeitschriftig*, ahol egy Chilében működő német származású professzor recenzióban méltatta a könyv erejéit.

A könyvbemutató tárgyát képező mű fókuszában már teljes egészében egy elméleti jellegű, mégis nagy gyakorlati horderővel bíró kérdés, a pozitívizmus és nempozitívizmus vitája áll. A konkrét jogesetek, amelyek a római jogból, a kortárs angolszász jogrendszerekből és a magyar jogalkalmazásból származnak, már csupán egyetlen probléma megválaszolási kísérletének válnak eszközeivé, nevezetesen hogy van-e, és ha igen, mi az erkölcs szerepe a jogban.

Juhász-Laczik Albin szerint a könyv „egy bástyaoromra kiálló ember elé táruló panoráma látványára emlékeztet”. Visszalép a konkrét, hétköznapi kérdésekről, hogy madártávlatból valami sokkal fontosabbról, az egyedi döntések mögött megbúvó tervről vagy rendről szólhasson.

Könczöl Miklós a könyv erejéi közé sorolta, hogy az egyedi döntésekből milyen következetességgel építi fel nagyívű szellemi konstrukcióját. Különösen érdekesnek ítélte meg a törvény és az irgalom kapcsolatát boncoló fejtegetéseket, és a könyv azon szakaszait, amelyek az ember szenvedélyei és a helyes jogi szabályozás viszonyát tárgyalják.

Kukorelli István kiemelte, hogy egy könnyen olvasható, mégis igen igényes gondolatokat tartalmazó könyvről van szó, amely nemcsak a jogelmélettel foglalkozók, de az alkotmányjogászok számára is tartogat intellektuális kihívásokat.

A méltatásokat követően a jelen lévő egyetemi tanárok (Földi András, Szigeti Péter és Takács Péter), az Alkotmánybíróság egy volt és jelenlegi elnöke (Lenkovics Barnabás és Sulyok Tamás), valamint a nagyszámú érdeklődő izgalmas beszélgetésbe bonyolódott, amely azt hiszem, mindenki számára meghozta a kedvet, hogy elolvassa a művet.

Bojnár Katinka

